

Fylkesmennene

Deres referanse

Vår referanse
200500470-/JON

Dato
28.10.2005

Lov om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven) – overgang til direkte utbetaling av tilskudd til kommunale og regionale partiorganisasjoner og fylkesungsdomsorganisasjoner fra kap. 1530

Bakgrunn

Lov om visse forhold vedrørende de politiske partiene ble vedtatt og sanksjonert den 17. juni 2005, jf. Ot. prp. nr. 84 (2004-2005) Om lov om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven) og Innst. O. nr. 129 (2004-2005) fra Stortingets familie-, kultur-, og administrasjonskomité. De administrative oppgavene i tilknytning til loven er lagt til Moderniseringsdepartementet (MOD) og fylkesmennene. Statistisk sentralbyrå (SSB) skal innhente, sammenstille og offentliggjøre informasjon om partistøtten. Fylkesmennene overtar fra 1.1.2006 de oppgaver som kommuner og fylkeskommuner i dag har med å betale ut statlig tilskudd til kommune- og fylkespartiene over kapittel 1530 Tilskudd til de politiske partiene. Dagens refusjonsordning, hvor fylkesmennene har det administrative ansvaret, faller bort fra samme tidspunkt. Sistnevnte innebærer også ansvaret for refusjon av gruppe- og representantstøtten som tidligere lå på kapittel 1530 post 72 og 74. Det vises forøvrig til avsnittet nedenfor.

Om den nye partiloven

Den nye partiloven finnes på følgende lenke:

<http://www.lovdatabasen.no/all/nl-20050617-102.html>

Loven bygger på et forslag fra Demokratifinansieringsutvalget, NOU 2004:25 ”Penger teller, men stemmer avgjør”. Sentralt i loven er at offentlighetens rett til innsyn i partienes finanser og avtaler med bidragsytere er betydelig styrket - sammenliknet med lov 22. mai 1998 nr. 30 om offentliggjøring av politiske partiers inntekter. Partiene og de ulike partiledene pålegges plikt til å sende inn årlige inntektsregnskaper til SSB som legger disse ut på en egen web-side. Navn på bidragsytere skal oppgis i inntektsregnskapet dersom gavene overstiger 30.000 kroner på nasjonalt nivå, 20.000 kroner eller mer på regionalt nivå og 10.000 kroner eller mer

på kommunalt nivå. Dette gjelder både rene pengegaver og såkalte ikke-monetære bidrag. For å dempe administrative byrder både for partiene og for det offentlige, er det innført et forenklet innrapporteringsystem for de minste partilagene, jf § 18 tredje ledd. Loven inneholder også regler for registrering (kapittel 5 i valgloven er flyttet til kapittel 2 i partiloven) og privat finansiering av de politiske partiene.

Kapittel 3 i loven regulerer den statlige støtteordningen til partiene. Finansieringsordningen er en videreføring av ordningen som har eksistert siden 1970-tallet, og som tidligere har vært regulert i departementets retningslinjer P-650 av 24.5.1993. Statlig støtte skal fortsatt være forbeholdt registrerte politiske partier, men skal heretter gis i form av grunntilskudd (1/10) og stemmestøtte (9/10), jf §§ 11-13 i loven. Stemmestøtte gis som en fast sats pr. stemme til alle registrerte partier som oppnådde stemmer ved siste valg. Grunntilskudd fordeles likt mellom partier som:

- fikk minst 2,5 pst av stemmene ved siste stortingsvalg, eller som fikk inn minst én representant på Stortinget
- fikk minst 4 pst av stemmene i fylket ved siste fylkestingsvalg, eller som fikk inn minst én representant i fylkestinget
- fikk minst 4 pst av stemmene i kommunen ved siste kommunestyrevalg, eller som fikk inn minst én representant i kommunestyret

Det er også opprettet en ny post 75 for tilskudd til fylkesungdomsorganisasjonene. Tilskuddet er forbeholdt ungdomorganisasjoner der morpartiet er berettiget grunntilskudd. Størrelsen på tilskuddet bestemmes ut i fra morpartiets andel av det samlede antall stemmer til partier som er berettiget grunntilskudd.

Gruppe- og representantstøtten, som tidligere ble gitt over postene 72 og 74, overføres til kommunene og fylkeskommunene som en del av det ordinære rammetilskuddet.

Kapittel 4 i loven, om innberetning av partienes inntekter og inntektskilder med mer, trådte i kraft fra 1. juli 2005. Lov 22. mai 1998 nr. 30 om offentliggjøring av politiske partiers inntekter ble opphevet fra samme dato. Resten av loven trer i kraft fra 1.1.2006. Kapittel 5 i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) oppheves fra samme dato.

Offentlig myndighetsutøvelse i tilknytning til loven, herunder tolkning av regelverket og klagebehandling, er lagt til en uavhengig nemnd (Partilovnemnda), jf. § 24 i loven.

Fylkesmennenes rolle

For å forenkle den offentlige administrasjonen av ordningen, har Stortinget bestemt at kommunene og fylkeskommunene ikke lengre skal ha administrasjonsoppgaver i tilknytning til den statlige partistøtteordningen på kap. 1530. Utbetaling av statlig støtte til lokale og regionale partilag skal heretter skje direkte fra fylkesmennene. Fylkesmennene har allerede i dag visse administrasjonsoppgaver i tilknytning til partistøtteordningen gjennom behandling og utbetaling av refusjonskravene fra kommunene og fylkeskommunene. Denne refusjonsordningen faller bort ved ikrafttredelse av loven. Endringen innebærer at også refusjon av gruppe- og representantstøtte faller bort, jf avsnittet ovenfor.

Fylkesmennene skal fra og med 2006 utbetale tilskuddet på post 71 Tilskudd til kommunepartiene, post 73 Tilskudd til fylkespartiene og post 75 Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner.

I tillegg må fylkesmennene føre register over alle partier og partilag (inkludert fylkesungdomsorganisasjoner) på lokalt og regionalt nivå som søker om og mottar tilskudd etter §§ 12 og 13 i loven. Dataene er svært viktige for at SSB kan få oversikt over hvilke partier eller partilag som er innberetningspliktige og derigjennom utføre sine oppgaver etter partiloven.¹

Det legges opp til én søknad og én registrering per partiorganisasjon for hver valgperiode. Registreringsdataene skal omfatte partiorganisasjonens navn, postadresse og telefonnummer, tilsvarende også til organisasjonens leder, samt partiets nummer i Partiregisteret/Enhetsregisteret, gjerne også morpartiets nummer i partiregisteret. Som nevnt er det i denne sammenheng viktig å kunne skille enhetene etter lokalt og regionalt nivå, og at det foretas en særskilt registrering av fylkesungdomsorganisasjonene. Søknad med korrekte registreringsdata skal være et krav for å få utbetalt statlig partistøtte.

I 2006 vil det, som en overgangsordning i forbindelse med lovens ikrafttredelse, være nødvendig at alle støtteberettigede partier og partilag på lokalt og regionalt nivå sender registreringsinformasjon til fylkesmannen før utbetaling av støtte foretas. Dette for at SSB kan få oversikt over denne populasjonen i inneværende lokalvalgperiode. Departementet vil informere partienes hovedorganisasjoner om dette i eget brev.

Det tas sikte på at fristen for partiene til å søke departementet og fylkesmennene om tilskudd skal være 15. januar i året etter valgår. Det legges videre opp til at fylkesmennene innen 1. april (eller så fort som mulig) samme år skal sende registreringsdataene til SSB.

MOD vil foreta tilsvarende registrering og innrapportering til SSB for sentrale organisasjoner og sentrale ungdomsorganisasjoner (post 70 og 76).

Vi har for øvrig bedt SSB om årlige utkjøringer fra valgstatistikken som er tilpasset ordningen, og som vil gjøre administrasjonen enklere både for departementet og fylkesmennene.

---

¹ I utgangspunktet er alle registrerte politiske partier og partilag innberetningspliktige etter loven. Hvilke organisasjonsledd (herunder fylkesungdomslag) som inngår i denne populasjonen foreligger det foreløpig ikke oversikt over i SSB. Det legges til grunn at alle partier og partilag som er søknadsberettiget, vil søke departementet eller fylkesmannen om støtte. Registreringen av støttemottakere vil derfor være et viktig ledd i å kartlegge denne populasjonen.

Endelig utforming av ordningen

Departementet samarbeider for tiden med SSB om enkelthetene i et innrapporteringsystem. Vi vil komme tilbake til de tekniske detaljene i tilknytning til denne ordningen - senest i de årlige rundskrivene for satsene på kap. 1530 som sendes ut i januar 2006².

Med hilsen

John Stanley Engstrøm (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jens-Oscar Nergård
Rådgiver

Kopi:
Statsforvaltningsavdelingen, her
Statistisk sentralbyrå v/ Paul Inge Severeide

---

² Første året etter kommunestyre- og fylkestingsvalg har det vært vanlig med forsinkelser i utsendelsen av rundskrivet på inntil 2- 3 måneder som følge av at den offisielle statistikken fra SSB ikke har vært klar før i februar/mars.